

Bryssel, 28. marraskuuta 2025
(OR. en)

15992/25

AUDIO 125
DISINFO 104
DIGIT 254
MI 964
FREMP 360
COMPET 1241
EDPS 10
DATAPROTECT 313
JAI 1792
SERVICES 83
POLGEN 213
INST 410

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Puheenjohtajavaltion päätelmät luotettavien uutisten saatavuudesta osana eurooppalaista demokratian kilpeä

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu)

28. marraskuuta 2025 käsittelemät puheenjohtajavaltion päätelmät, joiden tekstiä 26 valtuuskuntaa kannatti.

Puheenjohtajavaltion päätelmät luotettavien uutisten saatavuudesta osana eurooppalaista demokratian kilpää

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTON PUHEENJOHTAJAVALTIO

PALAUTTAA MIELEEN SEURAAVAA:

1. Luotettavien uutisten saatavuus on demokratioidemme toiminnan perusedellytys. Toimituksellisella vastuulla ja ammatillisten ja eettisten journalististen normien mukaisesti toimivalla uutismedialla on siten tärkeä demokraattinen rooli tietoympäristön turvaamisessa, sillä se varmistaa luotettavien uutisten saatavuuden ja ylläpitää elinvoimaisia ja häiriönsietokykyisiä demokratioita.
2. Tiedotusvälineiden vapauden suojaaminen ja moniarvoisuus ovat demokratian ja oikeusvaltion peruspilareita, ja niillä on keskeinen merkitys sananvapauden, tiedonsaantioikeuden ja avoimen demokraattisen keskustelun edistämisessä.
3. Ulkomainen tiedonmanipulointi ja häirintä sekä disinformaatio ovat laajalle levinneitä, monimutkaisia ja vakavia yhteiskunnallisia haasteita¹, joihin on vastattava muun muassa edistämällä ennakoivasti luotettavien, moniarvoisten ja helposti saatavilla olevien tiedotusvälineiden kestävää toimintaympäristöä. Samalla myös väärän tiedon² leviäminen ilman vilpillistä tarkoitusta ja suoraa vastuuta muodostaa uutis- ja tietoympäristössä erillisen kasvavan haasteen, jota kärjistävät uudet, usein digitaaliset levitys- ja kulutusmallit.

¹ Kuten todettiin vastikään muun muassa Unescon kansainvälisen lehdistönvapauden päivän 2025 keskusteluissa ja Maailman talousfoorumin Global Risks Report -raportin 20. painoksessa vuodelta 2025.

² Ks. esim. [ERGA:n raportti vuodelta 2020](#) ”Notions of Disinformation and Related Concepts”, audiovisuaalisten mediapalvelujen eurooppalaisten sääntelyviranomaisten ryhmä (ERGA).

4. Uutisalaan ja laajemmin koko tietoympäristöön kohdistuu yhä enemmän paineita. Taustalla on monia tekijöitä, jotka usein liittyvät toisiinsa ja joihin on puututtava luotettavien uutisten edistämiseksi. Niitä ovat muun muassa seuraavat:
- a) Digitaaliset haasteet – verkkoalustoilla, digitaalisilla portinvartijoilla, kuten hakukoneilla, ja algoritmilähtöisellä sisällöllä on valtava vaikutus nykyisiin media-alan liiketoimintamalleihin ja mainostuloihin. Tämä pätee myös tekoälypalveluihin, jotka tarjoavat uusia mahdollisuuksia mutta asettavat samalla myös haasteita, sillä ne tuottavat yhä enemmän uutisia muistuttavaa sisältöä sekä tiivistelmiä ja katsauksia uutisista ilman selkeää toimituksellista vastuuta ja mahdollisesti tekijänoikeudella suojatun sisällön perusteella. Tämä synnyttää tarpeen sekä innovoinnille ja markkinoiden mukauttamiselle että pyrkimyksille varmistaa tasapuolisemmat toimintaedellytykset, jotta ei heikennetä luotettavan tiedon saatavuutta eikä luottamusta journalistiseen sisältöön.
 - b) Uusien toimijoiden tulo media-alalle – uutisiin liittyvää sisältöä tuottavat ja levittävät esimerkiksi verkkosisällön luoja (joita kutsutaan myös vaikuttajiksi). Joissakin tapauksissa nämä toimijat on jo luokiteltu mediapalvelujen tarjoajiksi, mutta heihin ei välttämättä sovelleta johdonmukaisesti samoja sääntöjä kuin perinteisiin tiedotusvälineisiin, vaikka heidän palveluillaan on usein yhtä suuri tai laajempi kattavuus ja vaikutus, erityisesti nuorempaan yleisöön.
 - c) Geopoliittiset haasteet – pahantahtoisilla toimijoilla on yhä paremmat mahdollisuudet heikentää ja haastaa demokraattista keskustelua, kriittistä ajattelua ja keskinäisen luottamuksen tunnetta yhteiskunnissamme.

5. Digitaaliset haasteet kohdistuvat erityisesti pieniin, riippumattomiin, myös kaupallisiin, paikallisiin ja alueellisiin uutismediapalveluihin ja niiden tarjoajiin, erityisesti pienemmissä yhteisöissä ja kieliryhmissä.
6. Maantieteellisiä alueita voi jäädä uutispimentoon, kun paikallisesti tuotetun uutisisällön saatavuutta rajoitetaan tai sitä ei ole lainkaan, ja demografiset, yhteiskunnalliset ja sukupolvien väliset erot voivat puolestaan vaikuttaa tapaan, jolla eri ryhmät käyttävät luotettavia uutislähteitä ja ovat niiden kanssa vuorovaikutuksessa. Myös muut tekijät, kuten osallistumiseen perustuvien algoritmien aiheuttama lisääntyvä polarisaatio, ulkomaiset tiedonmanipulointi- ja häirintäkampanjat sekä keinotekoisesti tuotetun tai tarkastamattoman sisällön leviäminen kärjistävät eroja median käytössä ja luottamuksessa journalistiseen sisältöön.

TOTEAA SEURAAVAA:

7. Euroopan unioni on viime vuosina toteuttanut useita toimia kehittääkseen nykyaikaisia mediapalveluja koskevaa sääntelykehystä, joka vastaisi paremmin nykyisiin haasteisiin ja tarjoaisi asiaankuuluvia välineitä digitaalisessa ympäristössä. Siihen kuuluvat erityisesti eurooppalainen medianvapaussäädös³ ja tarkistettu audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi⁴. Muita siihen sisältyviä tärkeitä välineitä, joilla säännellään laajempaa digitaalista ympäristöä, ovat digipalvelusäädös⁵, digimarkkinasäädös⁶, tekijänoikeusdirektiivi⁷ ja tekoälysäädös⁸. Sääntelykehyksellä on merkittäviä vaikutuksia media-alaan ja tietökosysteemiin. Näiden lisäksi SLAPP-kannedirektiivillä⁹ suojellaan osaltaan toimittajia ja tiedotusvälineitä perusteettomilta kanteilta. Yhteissääntelyvälineillä, kuten disinformaatiota ja verkossa esiintyvän vihapuheen torjuntaa koskevilla digipalvelusäädöksen käytännesäännöillä, voi myös olla tärkeä rooli pyrittäessä saattamaan verkkoalustoja vastuuseen järjestelmäriskejä osaltaan aiheuttavasta harhaanjohtavan ja haitallisen sisällön

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1083, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta (eurooppalainen medianvapaussäädös) (EUVL L, 2024/1083, 17.4.2024).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1808, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2010/13/EU (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 69).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (digipalvelusäädös) (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/1925, annettu 14 päivänä syyskuuta 2022, kilpailullisista ja oikeudenmukaisista markkinoista digitaalisella ja direktiivien (EU) 2019/1937 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (EUVL L 265, 12.10.2022, s. 1).

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/790, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla ja direktiivien 96/9/EY ja 2001/29/EY muuttamisesta (EUVL L 130, 17.5.2019, s. 92).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1689, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1689, 12.7.2024).

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1069, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, julkiseen keskusteluun osallistuvien henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta vaatimuksilta tai väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä (EUVL L, 2024/1069, 16.4.2024) ja siihen liittyvä komission suositus (EU) 2022/758, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2022, julkista osallistumista harjoittavien toimittajien ja ihmisoikeuksien puolustajien suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta tai aiheettomilta kanteilta.

levittämisestä muun muassa vaalien yhteydessä. Välineitä on kuitenkin arvioitava säännöllisesti, jotta voidaan varmistaa niiden käytännön tehokkuus.

8. Toimituksellisen vastuun määritelmä sisällytettiin EU:n lainsäädäntöön audiovisuaalisia mediapalveluja koskevalla direktiivillä, ja sitä vahvistettiin ja laajennettiin edelleen eurooppalaisella medianvapaussäädöksellä. Eurooppalaisessa medianvapaussäädöksessä säädetään tietyistä mediapalvelujen tarjoajien velvoitteista ja oikeuksista, joihin kuuluvat erityisesti 18 artiklan mukaiset uudet suojatoimet, joilla toimituksellista sisältöä suojellaan erittäin suurten verkkoalustojen tarjoajien ilman riittäviä perusteita asettamilta rajoituksilta tai keskeytyksiltä.
9. Luotettavien uutisten ominaispiirteitä ovat toimituksellinen vastuu, riippumattomuus ja omistussuhteiden läpinäkyvyys sekä ammatillisten ja eettisten normien noudattaminen. Näissä päätelmissä viittaukset luotettaviin uutisiin eivät tarkoita valtiollisia määritelmiä eivätkä valtion puuttumista uutismediapalvelujen tarjoajien riippumattomuuteen. Luotettavilla uutisilla tarkoitetaan sen sijaan sellaista mediasisältöä, jonka on tuottanut toimituksellisessa vastuussa oleva vastuuvollinen mediapalvelujen tarjoaja ammatillisten ja eettisten journalististen normien mukaisesti ja asiaa koskevaa lainsäädäntöä noudattaen. Tämä käsittää tarvittaessa myös toimituksellisia normeja koskevat vankat yhteissäätely- tai itsesääntelymekanismit, joita useissa jäsenvaltioissa on kehitetty riittävän vapaasti ilman valtion vaikutusta, tiedotusvälineiden vapauden ja toimituksellisen riippumattomuuden korostamiseksi.

10. Julkisen palvelun tiedotusvälineiden asema luotettavan uutissisällön saatavuuden varmistamisessa kaikille on turvattava sekä perinteisillä että digitaalisilla media-alustoilla. Riippumattomat ja laajaa luottamusta nauttivat julkisen palvelun tiedotusvälineet suojaavat kansalaisyhteiskuntaa ja toimivat yhteiskunnan kulmakivenä erityisesti kriisien ja epävakauden aikana.
11. Neuvosto on aiemmin korostanut kestävän media-alan, johdonmukaisen sääntelyn ja luotettavan tiedon saatavuuden merkitystä osana demokraattista infrastruktuuria, muun muassa päätelmissään audiovisuaalisia mediapalveluja ja videonjakoalustapalveluja koskevan oikeudellisen kehyksen arvioinnista¹⁰ ja päätelmissään vapaan ja moniarvoisen mediajärjestelmän turvaamisesta¹¹.
12. Myös Euroopan komissio on hiljattain toteuttanut merkittäviä toimia, joihin kuuluvat esimerkiksi tiedonanto ”Euroopan media-ala digitaalisella vuosikymmenellä: elpymistä ja muutosta tukeva toimintasuunnitelma”¹², Euroopan demokratiatoimintasuunnitelma sekä muut asioita koskevat komission aloitteet.

¹⁰ C/2025/2954.

¹¹ 2020/C 422/08.

¹² COM(2020) 784 final.

PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE SEURAAVAA:

13. Euroopan komission aloite perustaa eurooppalainen demokratian kilpi, jonka tavoitteena on muun muassa edistää osallistumista ja sitoutumista demokraattiseen toimintaan ja erityisesti edistää kestävää, vapaata, riippumatonta ja moniarvoista media-alaa perusoikeuksia ja demokraattisia arvoja täysimääräisesti kunnioittaen.
14. Euroopan komission vuosien 2024–2029 prioriteeteissa vahvistettu sitoumus kehittää ja lujittaa luotettavaa, riippumatonta, moniarvoista ja kestävää media-alaa ja turvata sen olemassaolo sekä lisätä tukea riippumattomille toimittajille ja suojella heitä tehokkaammin Euroopan unionissa. Tässä yhteydessä pannaan myös merkille tiedotusvälineiden resilienssiä edistävä ohjelma, josta komission puheenjohtaja ilmoitti Euroopan unionin tilaa koskevassa puheessaan, ja pidetään myönteisenä mahdollisuutta käydä keskustelua siitä, miten riippumatonta journalismia ja medialukutaitoa voidaan parhaiten tukea.
15. Eurooppalaisella medianvapaussäädöksellä perustettu eurooppalainen mediapalvelulautakunta, joka korvaa sitä edeltäneen audiovisuaalisten mediapalvelujen eurooppalaisten sääntelyviranomaisten ryhmän (ERGA) vapaan ja moniarvoisen media-alan edistäjänä ja ylläpitäjänä kaikkialla EU:ssa.

PYYTÄÄ JÄSENVALTIOITA JA EUROOPAN KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA
PUITTEISSA

16. Tutkimaan, miten audiovisuaalisia mediapalveluja koskevassa direktiivissä ja eurooppalaisessa medianvapaussäädöksessä määritellyn toimituksellisen vastuun sovellettavuutta ja laajuutta voitaisiin selventää suhteessa vastaaviin tiedotusvälineiden vastuuvollisuuden käsitteisiin. Tavoitteena on varmistaa luotettavien uutisten saatavuus ja journalististen normien noudattaminen sekä tarvittaessa ulottaa toimituksellinen vastuu koskemaan uusia toimijoita, jotka levittävät uutisia tai uutisia muistuttavaa sisältöä, kuten verkkosisällön tuottajia, ja kannustaa niitä kantamaan toimituksellinen vastuu sisällöstään luotettavalla tavalla. Toimituksellisen vastuun laajentaminen tai kannustaminen sen kantamiseen asiaankuuluvien toimijoiden keskuudessa ja digitaalisen todellisuuden parempi huomioon ottaminen voivat auttaa myönteisten kannustinrakenteiden luomisessa, jotta luotettavia uutisia voidaan tuottaa ja levittää vaarantamatta tiedotusvälineiden vapautta ja riippumattomuutta.
17. Kartoittamaan, ovatko nykyiset vastuuvollisuusjärjestelmät riittäviä, kun on kyse uutisisältöä kuratoivista uusista digitaalisista palveluista, muun muassa tekoälyjärjestelmistä, ja kattavatko nykyiset huolellisuusvelvoitteet asianmukaisesti hakukoneet ja verkkoalustat. Tällaiset palvelut eivät välttämättä osallistu suoraan uutis- ja mediasisällön tuotantoon tai ole siitä vastuussa, ja niiden sisältö on usein käyttäjien ja algoritmien tuottamaa. Ne ovat kuitenkin edelleen keskeisiä portinvartijoita, ja niillä on yhä tärkeämpi rooli sisällön jakelussa ja joissakin tapauksissa myös tuotannossa. Tämä vaikuttaa tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen, mielipiteen- ja sananvapauteen, riippumattomien ja luotettavien uutisten saatavuuteen, uutispimentoon jääneiden alueiden syntymiseen ja viime kädessä demokraattisiin prosesseihin.

18. Pohtimaan tapoja, joilla voidaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset verkkoalustojen ja mediaympäristön tiettyjen toimijoiden sekä toimituksellista vastuuta kantavien uutismediapalvelujen välillä, jotta voidaan edistää kestävämpää, riippumattomampaa, moniarvoisempaa ja vapaampaa media-alaa. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä luotettavien ja toimituksellista vastuuta kantavien uutismedioiden oikeudenmukaisen sääntelykohtelun varmistamiseen, jotta vältetään mahdolliset epäedulliset kilpailuasemat. Tasapuolisten toimintaedellytysten saavuttaminen voi edellyttää lainsäädännön virtaviivaistamista, jotta voidaan vähentää epäsuhtaisia vaatimuksia ja hallinnollisia rasitteita samalla, kun säilytetään johdonmukaiset sääntelynormit. Samalla on kiinnitettävä huomiota sen varmistamiseen, että säännöt ja muut toimenpiteet ovat johdonmukaisia ja läpinäkyviä ja että niiden välinen vuorovaikutus on määritelty tarkasti, jotta tehokas ja johdonmukainen täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta on mahdollista. Näiden tavoitteiden olisi pysyttävä keskeisinä myös asiaa koskevan lainsäädäntökehityksen, kuten audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin, tulevissa arvioinneissa.
19. Arvioimaan edelleen tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen ja mediapalvelujen tarjoajien toimitukselliseen riippumattomuuteen kohdistuvia vaikutuksia uusia lainsäädännöllisiä, sääntelyllisiä tai hallinnollisia toimia koskevien ehdotusten yhteydessä ottaen huomioon eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 21 artiklan säännökset.
20. Jatkamaan säännöllisesti edellä mainittujen säädösten, täytäntöönpanon, toimintasuunnitelmien, neuvoston päätelmien ja muiden asiaankuuluvien asiakirjojen ja poliittisten päätösten seuranta, jotta voidaan jatkuvasti arvioida tarvetta lisätoimille, virtaviivaistamiselle ja johdonmukaistamiselle.
21. Seuraamaan ja arvioimaan journalistiseen sisältöön, kuten lehtijulkaisuihin, sovellettavia nykyisiä tekijänoikeussääntöjä markkinoiden kehityksen, digitaalisten alustojen ja tekoälyteknologioiden yhteydessä. Oikeudenhaltijoiden näkökulmat olisi otettava asianmukaisesti huomioon, ja niitä voitaisiin tarkastella digitaalisia sisämarkkinoita koskevan direktiivin tulevan arvioinnin yhteydessä.

22. Parantamaan tiedotusvälineiden tukemiseen tarkoitettujen varojen saatavuutta ja saavutettavuutta sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla ja varmistamaan, että ne ovat myös luotettavien, riippumattomien ja toimituksellista vastuuta kantavien uutisten tarjoajien, journalistisen sisällön tuottajien ja erityisesti paikallisten uutisyhteisöjen saatavilla tiedotusvälineiden riippumattomuutta vaarantamatta. Tähän voisi sisältyä valtioneuvoston päätösten soveltamista sekä tarvittaessa valtioneuvoston päätöksiä koskevaa yleistä ryhmäpoikkeusasetusta koskeva uudelleentarkastelu äskettäisten neuvoston päätelmien mukaisesti¹³.
23. Edistämään keinoja, joilla tuetaan EU:n laajuisia mediahankkeita, kuten rajatylittäviä media-alustoja ja muuta riippumattomien ja julkisen palvelun medioiden välistä yhteistyötä, jotka tarjoavat totuudenmukaisia ja luotettavia uutisia ja esittelevät Euroopan rikasta ja monimuotoista kulttuuri- ja kieliperintöä. Tällaisilla hankkeilla voitaisiin tukea eurooppalaista julkista tilaa EU:n sisällä. Lisäksi ne voisivat toimia maailmanlaajuisesti luotettavana eurooppalaisena äänenä ja auttaa torjumaan disinformaatiota ja väärää tietoa.
24. Tutkimaan, miten vapaalle, riippumattomalle ja moniarvoiselle uutismediaympäristölle voidaan varmistaa parhaat mahdolliset edellytykset kilpailuun perustuvilla markkinoilla, jotta mediapalvelujen tarjoajat voivat luoda kestäviä liiketoimintamalleja tai tehdä tarvittavia mukautuksia. Tämä on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon, että suurten teknologiayritysten alustat saavat yhä suuremman osuuden mainostuloista ja että tekoälyteknologiat ja tekoälyn tuottama sisältö voivat vaarantaa olemassa olevat liiketoimintamallit, koska ne hyödyntävät eurooppalaisten mediapalvelujen uutissisältöä, mutta eivät edistä tällaisen sisällön luomista.
25. Edistämään innovatiivisia tapoja, joilla vahvistetaan luotettavien uutisten tarjoajien mainosvetoisia liiketoimintamalleja, ja tutkimaan, miten tämä on vuorovaikutuksessa EU:n lainsäädännön kanssa laajemmin. Esimerkiksi voitaisiin tarkastella, miten eurooppalainen medianvapauslainsäädös, audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi, digimarkkinasäädös ja kilpailusäännöt voivat edistää ja helpottaa verkkomainontapalvelujen kilpailukykyä ja saatavuutta kaikille arvoketjun toimijoille, myös toimituksellisille tiedotusvälineille. Tässä yhteydessä on edelleen tärkeää puuttua portinvartijoiden omia tuotteita suosivaan toimintaan ja tutkia, ovatko mainospalveluita koskevat yhteentoimivuusvaatimukset tarpeen.

¹³ C/2025/2954.

26. Perehtymään keinoihin, joilla voidaan tukea ja korostaa mainoskäytäntöjä, jotka edistävät uutisalan taloudellista kestävyyttä toimituksellista riippumattomuutta täysin kunnioittaen. Tämä olisi tehtävä aiheuttamatta rasitteita tai julkistamisvaatimuksia.
27. Turvaamaan ja parantamaan edelleen julkisen palvelun medioiden riippumattomuutta ja merkityksellisyyttä, edistämään yhteistyötä ja varmistamaan, että tällaiset tiedotusvälineet voivat pysyä digitaalisesti merkityksellisinä ja näkyvinä, ottaen huomioon, että julkisen palvelun medioiden on tärkeää voida julkaista sisältöä digitaalisesti ja eri julkaisumuodoissa EU:n valtioneuvoston- ja kilpailulainsäädännön puitteissa ja niiden mukaisesti. Arvioimaan tarvittaessa, ovatko voimassa olevat valtioneuvoston määräykset edelleen tarkoituksenmukaisia ja mahdollistavatko ne sen, että nykyisellään julkisen palvelun medioiden digitaalinen todellisuus, näkyvyys ja merkityksellisyys vastaavat demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin.
28. Sallimaan ja tarvittaessa edistämään yleisen edun mukaisten audiovisuaalisten mediapalvelujen asianmukaista korostamista, kuten esimerkiksi audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin 7 a artiklassa säädetään, myös verkkoalustoilla ja digitaalisilla rajapinnoilla, jotka valvovat tai hallinnoivat luotettavien uutisten saatavuutta ja näkyvyyttä. Tällaisilla toimenpiteillä voitaisiin edistää disinformaation ja ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjuntaa ja auttaa varmistamaan, että käyttäjillä on helpompi pääsy monimuotoiseen, laadukkaaseen ja luotettavaan tietoon, myös paikallisiin uutisiin, palveluja käyttäessään.
29. Tutkimaan huolellisesti keinoja, joiden avulla näkyvyystoimet voidaan panna tehokkaasti täytäntöön yhä digitalisoituneemmassa ja rajatylittävässä ympäristössä loukkaamatta kansallista toimivaltaa tai tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja aiheuttamatta tarpeetonta rasitetta palveluntarjoajille. Yksi mahdollinen etenemistapa voisi olla se, että jäsenvaltiot vaihtavat vapaaehtoisesti parhaita käytäntöjä siitä, miten näkyvyystoimet, mukaan lukien niihin liittyvät tekniset standardit, voidaan optimoida ja ottaa helposti käyttöön vastaavilla tavoilla eri jäsenvaltioissa. Näin voitaisiin myös edistää audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin meneillään olevaa arviointia.

30. Tukemaan yhteistyössä media-alan kanssa välineitä ja toimia, joiden avulla ihmiset, mainostajat, palveluntarjoajat ja verkkoalustat voivat helposti tunnistaa luotettavien ja toimituksellista vastuuta kantavien uutismedioiden tuottaman sisällön. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi lisäämällä medialukutaitoa ja digitaalista lukutaitoa, journalistisen koulutuksen saatavuutta sekä tietoisuutta totuudenmukaisen ja luotettavan tiedon arvosta. Tällaisilla toimenpiteillä voidaan edistää virheellisten tietojen ennakointia, kumoamista ja faktantarkistusta. Kyseisten toimenpiteiden olisi oltava ammatillisten ja eettisten journalististen normien, toimituksellisen vastuun ja riippumattomuuden sekä mediapalvelujen omistussuhteiden läpinäkyvyyttä koskevien velvoitteiden mukaisia hyvinvoivan tietökosysteemin varmistamiseksi.
31. Kannustamaan uutismediapalvelujen tarjoajia edistämään selkeää tiedotusta mediasisältöjen tekijöistä, esimerkiksi noudattamalla tekijän nimeämiskäytäntöä vaarantamatta tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja toimittajien turvallisuutta. Tämä voisi toimia keinona vahvistaa avoimuutta, vastuuvollisuutta, yleisön luottamusta journalismiin ja tekijänoikeussuojaa. Tämä voisi myös edistää merkintöjen käyttämistä tekoälyn tuottaman sisällön tunnistamiseksi.
32. Jatkamaan neuvoston vuosina 2020¹⁴ ja 2024¹⁵ antamissa päätelmissä esitettyjen poliittisten sitoumusten seuranta ja niistä keskustelua, jotta voidaan edistää medialukutaitoa koskevia toimia, joilla torjutaan väärää tietoa ja disinformaatiota ja vahvistetaan selviytymiskykyä kaikissa ikäryhmissä ja haavoittuvissa ryhmissä, erityisesti alaikäisten keskuudessa. Tähän voisi sisältyä toimenpiteitä, joilla lisätään yleistä tietoisuutta riskeistä, joita liittyy tekoälypalvelujen käyttöön uutissisällön löytämiseksi, ja siitä, miten tärkeää on tarkistaa tiedot ennen niiden jakamista sosiaalisessa mediassa, erityisesti kun on kyse käyttäjistä, joilla on merkittävä yleisö. Tukemaan, toteuttamaan tai edistämään tässä yhteydessä aloitteita, joilla havaitaan ja merkitään tekoälyllä tuotettu ja tekoälyllä manipuloitu sisältö tekoälysäädöksen asiaankuuluvien säännösten mukaisesti.

¹⁴ Neuvoston päätelmät medialukutaidosta jatkuvasti muuttuvassa maailmassa, EUVL C 193, 9.6.2020, s. 23.

¹⁵ Neuvoston päätelmät demokraattisesta selviytymiskyvystä: vaaliprosessien suojaaminen ulkomaiselta sekaantumiselta, 10119/24.

33. Parantamaan tietämystä ja yleistä tietoisuutta ulkomaisesta tiedonmanipuloinnista ja häirinnästä sekä disinformaatioprosesseista esimerkiksi monialaisen tutkimuksen, tiedotusvälineiden käyttöä koskevien tietojen kokoamisen ja muiden tiedotustoimien avulla. Tässä yhteydessä voitaisiin hyödyntää tai parantaa olemassa olevia rakenteita, kuten eurooppalaista digitaalisen median seurantafoorumia ja faktantarkistajien eurooppalaista verkostoa.
34. Varmistamaan, että mediapolitiikka sisällytetään laajempaa geopoliittista turvallisuutta ja digitaalipolitiikkaa koskevaan pohdintaan, jotta voidaan suojella demokratioitamme ja entisestään voimaannuttaa kansalaisia ja parantaa heidän selviytymiskykyään, sillä luotettavien uutisten saatavuus on demokratioidemme toiminnan perusedellytys. Tämä voitaisiin tehdä esimerkiksi ottamalla huomioon tiedotusvälineiden rooli ja tiedotusvälineille aiheutuvat seuraukset, kun suunnitellaan laajempia poliittisia tavoitteita ja strategioita, kunnioittaen samalla täysimääräisesti tiedotusvälineiden vapautta ja toimituksellista riippumattomuutta.
-